

Tüp bebek

Manisa'dan Ahmet bey: “Çocuğu olmayan âilelerin tüp bebek yoluyla çocuk sahibi olma teşebbüsleri meşrû mudur? Bunu bir nevî fiilî duâ olarak algılayabilir miyiz?

Üzüntülerimizde, beklentilerimizde, yaşayışımızda, duâlarımızda bize lâzım olan en mühim anlayış “doğru tevekkül” anlayışıdır. Doğru tevekkül anlayışı; sıkıntımızı çözmek için insanlığın bilgi birikimi ve teknik düzeyi de dâhil Allah'ın bize ihsân ettiği, elimiz altında ve gücümüz dâhilinde bulunan tüm imkânlardan yararlanmak, elimizden geleni yapmak; sonrasını, elimizden gelmeyen kısmını Allah'ın takdirine, ilmine irâdesine, iznine, emrine, hikmetine bırakmak, Allah'ın işlerimizin en iyi şekilde takipçisi olduğunu bilmek, bu konuda Allah'a güvenmek ve Allah'ın taksîmine râzı olmaktır. Duâlarımızda Cenab-ı Allah ile iletişim kurarken, “İllâ da şöyle olsun! Mutlaka bunu böyle istiyorum!” tarzında aceleci, ısrarcı ve polemikçi bir üslubu değil, “Allah'ım benim duâm ve isteğim budur. Takdir Senindir; benim için hayırlı görüyorsan olsun! Senin hikmetine, takdirine ve taksimine râzıyım.” Tarzında Allah'a dayanıp güvendiğimizi duâlarımızın içine alan bir üslup kullanmalıyız.

Üstad Bedüzzaman Hazretlerinin ifâdesiyle, emin olmalıdır ki, Cenab-ı Hak, Hakîm-i Mutlak, hâzır ve nâzır olduğundan bizi derhal işitir, bizi her an görür, duâmıza cevap verir. İçinde bulunduğumuz stres, endîşe, korku, telaş, kaygı, tasa ve keder gibi bize dehşet veren her türlü sıkıntımızı varlığıyla, bizi görmesiyle, bizi işitmesiyle, bizim yanımızda yer almasıyla, huzûruyla ve bize cevap vermesiyle hoşnutluğa, sevimliliğe, morale, mânevî güce ve tesellîye çevirir. Duâlarımıza heveskâr isteklerimize göre değil; Kendi yüksek hikmeti çerçevesinde cevap verir, böylece ya aynen istediğimiz şeyi verir, ya daha evlâsını verir, veyâ hiç vermez.

Bedüzzaman Hazretleri bizim duâ hâlimizi, doktordan ilaç isteyen çocuğun haline benzetir. Öyle ki, çocuk gözünü bir ilaca dikmiştir. O ilacın, illa da o ilacın kendisine iyi geleceğini zannetmektedir. Fakat gerçeği bilmemektedir. Ne hastalığı konusunda bilgi sahibidir. Ne ilacın etkisi konusunda bilgisi vardır. Ne de kullanma dozunu bilmektedir! Sadece doktorun ilacına gözünü dikmiş, illa da o ilacı istemektedir. Oysa derdini anlatmalı ve doktora bilgisini ve tecrübesini kullanma fırsatı vermeli değil midir? Doktorun tasvip ve tayinine, bilgisine ve samimiyetine güvenmeli değil midir?

Çocuk doktordan ilaç ister; ama doktor çocuğun hastalığına hikmetiyle, bilgisiyle ve görgüsüyle nazar eder ve bakar. Eğer çocuğun istediği ilaç hastalığı ile uyumlu ise, ilacı vermekte tereddüt etmez. Eğer uyumlu değilse, varsa daha evlâsını verir. Veya zararlı ise hiç vermez. Burada çocuk, doktorun kendisine uygun gördüğü ilaca râzı olmalı, itiraz etmemeli, doktora küsmemeli, kırılmamalı; doktorun derdine devâ olmak için çaba sarf etmediği zannına kapılmamalı; bilakis, doktorun kendisine en iyi şekilde cevap verdiğinden emin olmalıdır. (1)

Misalde görüldüğü gibi, insan da, bütün canlılar âlemi içinde nâzik, nâzenin ve nazdâr bir çocuk hükmündedir. Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın dergâhına insan el açar. Ya zaaf ve acziyle ağlayarak, ya fakr ve ihtiyacıyla duâ ederek ister. Netice olarak, Allah'ın hikmetinin onayı çerçevesinde insan isteklerine kavuşur. (2)

Eğer insan, Allah'ın hikmeti o an onay vermediğinden, isteklerine kavuşmamışsa, dememeli ki: "Duâm kabul olmadı!" Bilakis demeli ki: "Duâ süreci henüz bitmedi. Duâ süreci devam ediyor. Devam eden bu süreç içerisinde, ben, duâlarımın devam etmeliyim. Fakat hedefime ve isteklerime ulaşmak için, elimden geliyorsa değişik usuller ve değişik teknikler kullanmalıyım. Yeni güvenli bilgiler denemeliyim. Fakat hangi usulü ve tekniği kullanmış olursam olayım, hangi bilgiyi denemiş olursam olayım, hangi imkânı seferber etmiş olursam olayım; sonucu, takdiri, tayini, taksimi Allah'ın hikmetine bırakmalıyım. Ve Allah'ın hikmeti gereği yaptığı taksimden ve takdirden râzı olmalıyım."

İster sadece dil ve kalbimizle yapmış olalım, ister iş ve eylemle duâlarımıza yeni bir ivme, hız ve hareket kazandıralım; hiç fark etmez; duâlarımızla tevhid ve tevekkül inancımızı birleştirmek zorundayız. Bu hem sevap açısından böyledir, hem emelimize ulaşmak, muradımıza ermek, isteğimize kavuşmak açısından böyledir.

Meselâ, biliyoruz ki, çocuk Allah'ın takdiri, tasvibi, taksimi ve hikmeti neticesinde ihsân edilir. Bunun için bize düşen, sebeplere teşebbüs etmektir. Bizim vazîfemiz budur. Ama takdir yine Allah'ındır. Sebeplere teşebbüs ederken, sebeplere makam vermeyeceğiz, sebepleri mal sahibi zannetmeyeceğiz, sebepleri ana neden görmeyeceğiz.

Üstad Saîd Nursî hazretleri sebepleri nasıl anlamamız gerektiğini şöyle kristalize etmiştir:

1-Sebepler, Allah'ın kudret perdesidir. (3)

2-Sebepler, muradımıza ermek için Cenab-ı Hakkın râzı olduğu bir fiilî duâ hâlidir. (4)

O halde sebeplere, îmânımızla uyuşmayan, tevhid inancımızla örtüşmeyen bir üçüncü anlam yükleyemeyiz. Yani sebepleri işi temelinden çözen bir mercî olarak göremeyiz. Biz hangi tür sebeplere başvurmuş olursak olalım, sonucun yine Allah'ın takdiriyle ve hikmetiyle alınacağını bilmeli ve Allah'ın takdirine teslimiyetimizi korumalıyız.

Öyleyse, Allah'tan hayırlı bir çocuk istemek için fiilî ve kavli olmak üzere gerekli duâmızı yaparız. Bunun için sebeplere müracaat ederiz. Bu iş için gerekiyorsa doktora gideriz. Tıbbın imkânlarına baş vururuz. Gerekiyorsa ve tıp ilmi öneriyorsa, tıbbın tüp kanalıyla yaptığı çalışmalara da müracaat ederiz. Fakat tüm bu sebepleri, bir fiilî duâ hâli olarak görür; şifâyı ve çocuğu Allah'tan bekleriz.

Bu işin duâ, tevhid ve tevekkül yönü. Bundan sonrası ise, işin cevaz yönüdür.

İşin cevaz yönüne gelince; güvenilir ve uzman yetkililerin çalıştığı tıp kurumlarında, yalnız nikâh sahibi karı koca arasında yapılan bir dölleme işleminde, yani kadına yalnız kocasının spermini tüp yoluyla aktarmakta veya yalnız karı-kocanın sperm ve yumurtasını laboratuvar ortamında dölleyerek kadına nakletmekte bir sakınca görülmez.

Fakat, bu işlemin güvenilir kurumlarda yapılması zorunludur. Çünkü konu gerek mahremliği, gerek ahlâkî ve hukûkî boyutuyla "hîleyi ve yanlışlığı" asla kaldırmayan ve kesinlikle dürüstlüğü gerektiren bir konudur.

Eğer ilgili tıp kurumunun sehven veya bilerek yanlış sperm veya yanlış yumurta uygulayabileceği şüphesi ve tereddüdü varsa, bu durumda; kurumun, yalnız kocanın spermini yalnız kadının yumurtasına uyguladığını tıbbî ve güvenilir test ve tekniklerle belgelemesi istenir. Aksi takdirde, uygulamaya girilmez.

Dipnot:

(1)Sözler, s. 287;

(2)Sözler, s. 286;

(3)Sözler, s. 265; Mesnevî-i Nûriye, s. 13;

(4)Sözler, s. 288;